

KANSALLISARKISTO

Viranomaisinfo 12.3.2026: Opetustoimen asiakirjojen ja tietoaineistojen pysyvä säilytys

Opetustoimen asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvä säilytys (KA/15609/28.02.01/2025) 1/2

- Tiedonhallintalautakunta on määritellyt julkisen hallinnon yhteiset toimintaprosessit ja tehtäväkokonaisuudet säilytysaika-suosituksissa, joiden arkistoitavista tietoineistoista ja asiakirjoista Kansallisarkisto määrää säilytysaika-suosituksien liitteiden perusteella.
 - Kansallisarkisto antoi tiedonhallintalautakunnan 5.7.2022 julkaistun suosituksen perusteella päätöksen *Julkishallinnon henkilöstöhallinnon ja hankintatoimen asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvä säilytys* 21.12.2022 (KA/19119/07.01.01.03.01/2022) sekä lautakunnan 25.10.2023 julkaistun suosituksen pohjalta päätöksen *Julkishallinnon taloushallinnon, hallintoasioiden ja tiedonhallinnan asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvä säilytys* 20.12.2024 (KA/2657/28.02.01/2024). Päätökset ovat perustuneet tiedonhallintalautakunnan säilytysaika-suosituksen liitteisiin 1–2 ja 3–5.
- Tämän yhteistyön perusteella Kansallisarkisto valmistelee parhaillaan yleispäätöstä opetustoimen suositukseen (liite 6) sisältyvien asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvästä säilytyksestä.
- Päätös koskee niiden opetustoimen asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvää säilytystä, jotka on määritelty tiedonhallintalautakunnan suosituksen liitteessä 6 antohetkellä 20.5.2025.

Opetustoimen asiakirjojen ja tietoineistojen pysyvä säilytys (KA/15609/28.02.01/2025) 2/2

- Kansallisarkisto asetti tiedonhallintalautakunnan säilytysaikasuosituksen liitteen 6 perusteella annettavan seulontapäätöksen luonnoksen [lausuttavaksi Lausuntopalvelussa 12.12.2025-9.2.2026](#).
- Lausuntomenettelyllä edistettiin läpinäkyvyyttä ja julkishallinnon toimijoiden vaikutusmahdollisuuksia.
- Lausuntoja annettiin yhteensä 63.

Aikaisemmat päätökset ja ajallinen soveltaminen

- Osa näki päätöksen takautuvan soveltamisen työläänä ja hankalana.
 - Toivottiin riittävää siirtymäaikaa valmistautumiseen ja suunnitteluun.
- Sivulla 3: "*Tällä päätöksellä kumotaan 1.1.2026 alkaen muodostuvien **taloushallinnon, hallintoasioiden ja tiedonhallinnan** asiakirjojen ja tietoaineistojen osalta...*"
- Huomautettiin, että päätös koskee useita aikaisempia seulontapäätöksiä: Miksi päätöksiä ei voitu koota yhteen päätökseen, jolloin vanhat päätökset olisi kumottu?
- Soveltuvin osin" -muotoilu nähtiin epäselvänä. Päätöksessä organisaatiolle annetaan mahdollisuus itse arvioida soveltavatko nyt annettavaa päätöstä, organisaatiokohtaista seulontapäätöstään vai tekevätkö Kansallisarkistolle itse kokonaan uuden seulontaesityksen.

Pysyvän säilytyksen laajuus ja perustelut

- Osan mielestä arkistollista arvoa oli perustelu hyvin ja osan mielestä arkistollista arvoa olisi voinut perustella selkeämmin.
- Osa lausunnonantajista kyseenalaisti arvonnääritysratkaisuja. Päätösluonnosta olisi tarpeellista tarkentaa pysyvään säilytykseen esitettyjen asiakirjojen ja tietojen osalta. Esim. onko kyse asiakirjasta vai rekisterimerkintä tms.
- Lisäksi huomautettiin, että päätöksestä puuttuu prosesseja/tehtäviä ja niistä muodostuvia asiakirjoja.

Arkistointivastuu

- Paikoin arkistointivastuut nähtiin epäselvinä.
 - Epäselvää, missä tai minkä toimijan tietojärjestelmissä asiakirjoja säilytetään tai **mikä taho arkistoi**.
 - Ei selkeästi eritelty, mitkä tiedot tallentuvat valtakunnallisiin tietovarantoihin ja mitkä eivät.
- Huomautettiin, että esimerkiksi korkeakouluilla on erilaisia tehtäviä ja niistä muodostuu erilaisia asiakirjoja. Päätöksen soveltaminen tässä kontekstissa nähtiin paikoin haastavana.
- Huomautettiin, että päätöksessä käytetty terminologia ei vastaa kaikkien toimijoiden käyttämää (esim. ammattikorkeakoulujen terminologia). Tämän nähtiin aiheuttavan tulkintaongelmia.

Päätöksen suhde tiedonhallintalautakunnan suositukseen

- Huomautettiin, että päätöksen tulisi olla ymmärrettävä ilman viittauksia tiedonhallintalautakunnan suosituksen sisältöön.
- Toisaalta toivottiin, että Kansallisarkiston päätöksestä ilmenisivät myös lautakunnan suosituksen säilytysajat alkuperäisessä käyttötarkoituksessa.
- Ehdotettua sääntelytapaa pidettiin ongelmallisena päätöksen ylläpidon osalta, sillä tiedonhallintalautakunnan suositukset ovat kehittyviä ja muuttuvia.
- Lausuntopalautteessa ymmärrettiin myös, että Kansallisarkisto ei voi tehdä yksityiskohtaista arvonmäärittystä asiakirjoista ja tietoineistoista, joiden tietosisältöä ei ole avattu tiedonhallintalautakunnan säilytysaikasuosituksessa.

Yhteenveto

- Lausunnot keskittyivät erityisesti voimaantulon ajoitukseen, arkistoinnin vastuutahoihin, soveltamista koskeviin muotoiluihin, terminologiaan/käsitteisiin, aiempien päätösten saatavuuteen ja arkistollisen arvon määrittämiseen.
- Laaja konsensus oli, että päätöstä tulisi selkeyttää ja voimaantuloa siirtää riittävällä siirtymäajalla.
- Päätös nähtiin positiivisena, vaikka sen yksityiskohtiin kohdistui runsaasti kehitysehdotuksia. Yleisesti ottaen päätöstä pidettiin pääosin selkeänä, ymmärrettävänä ja tarpeellisena sekä pysyvästi säilytettävät asiakirjat oikeansuuntaisesti valituiksi.
- Erityistä kiitosta sai päätös sai turhan hallinnollisen byrokratian vähentämisestä.
 - Päätös vähentää toimijoiden tarvetta tehdä toimijakohtaisia seulontaesityksiä.

Päätös perustuu tiedonhallintalautakunnan liitteeseen

- Reunaehtoja päätösvalmisteluun:
 - Päätöksessä on lautakunnan säilytysaikasuosituksen liitteessä määritellyt tehtävät ja asiakirjat.
 - Lautakunnan liitteestä ei ilmene opetustoimen tehtävien ja niiden asiakirjojen loogiset yhteydet.
 - Lautakunnan liite on rajautunut asiakirjatyyppeihin.

Arvonmäärityksen ja seulonnan toimintamalli

- Kansallisarkisto tarvitsee yleispäätösten valmisteluun asianomaisten viranomaisten tiedonhallinnan kuvaukset silloin, kun päätöksen kohteena olevat tietoaineistot liittyvät monitoimijaproessiin, toimialaan tai yhteiseen tietovarantoon.
 - Kansallisarkisto tarvitsee arvonmäärityksessä toimijoiden kesken jaettua yhteistä näkemystä arkistoitavista tietoaineistoista (ja niiden ylläpidosta).
- Semanttinen yhteentoimivuus ja sen toteutuminen.